

GEZ
(WEZ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

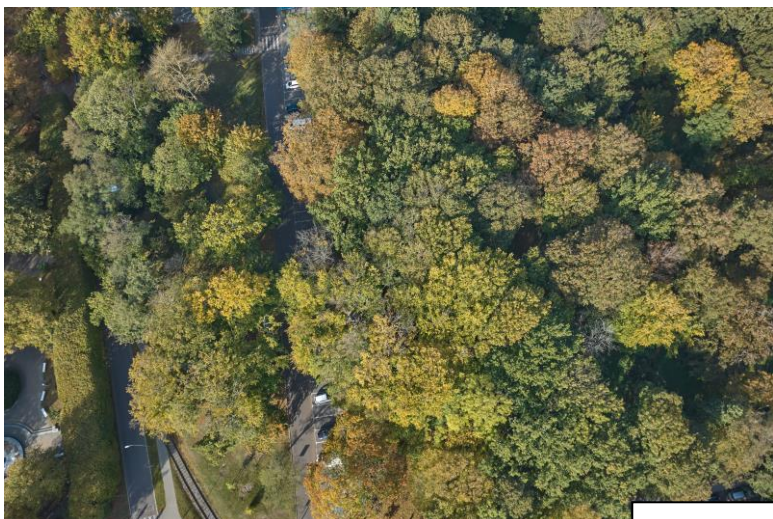
1. Nazwa

**CMENTARZ EWANGELICKI,
OB. SKWER – PARK IM. STEFANA ŻEROMSKIEGO**

2. Czas powstania

XVII w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok z lotu ptaka od wschodu

Widok od płn.-wsch.

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Towarowa
p-ta 78-100
nr dz. 38/1, 38/2, cz. 39/1, 19/3, 5/10,
obr. 4

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

mpzp:

Uchwała nr XLIX/697/22
Rady Miasta Kołobrzeg, z dn. 30.03.2022 r.

Inne:

Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg
z dn. 21.10.2014 r.
(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22
z dn. 26.08.2022 r.)

8. Historia, opis i wartości

Założony na planie zbliżonym do prostokąta cmentarz ewangelicki zlokalizowany na płn. od ul. Towarowej, na pld.-zach. od cmentarza wojennego przy ul. Mickiewicza. Obecnie wchodzący w skład Parku im. Stefana Żeromskiego, wpisanego do rejestru zabytków, przecięty ulicą Obrońców Westerplatte.

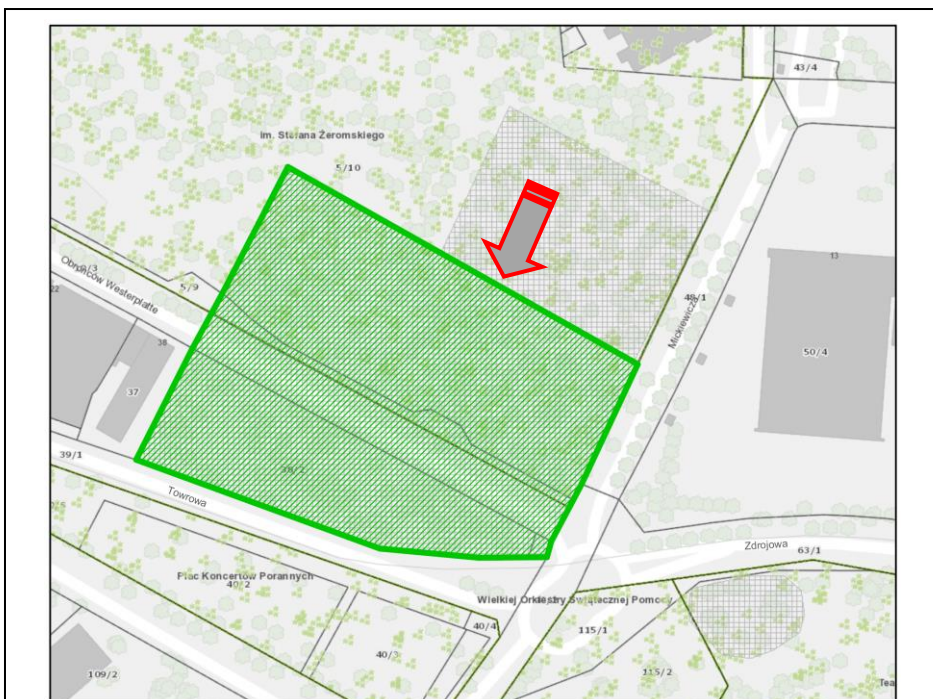
Cmentarz założony według Hieronima Kroczyńskiego już w XVII w., został zamknięty w 1865 r. w związku z rozwojem przestrzennym miasta i zmianami w zabudowie, ale groby najważniejszych osób na nim pochowanych pozostawiono. Zlikwidowany został po II wojnie światowej. Nagrobki usunięte.

Na cmentarzu byli pochowani m.in. bohaterowie walk obronnych w 1807 r. – Joachim Nettelbeck i Karl Wilhelm Ernst von Waldenfels, których uhonorowano pomnikami nagrobnymi z kolumn średniowiecznego ratusza kołobrzeskiego.

Starodrzew – dęby, buki, lipy, na granicy pld. cisy. Ścieżki gruntowe, brukowane w części między ul. Bohaterów Westerplatte i Towarową.

Pomimo braku śladów materialnych cmentarza jego teren zachował wartość historyczną, naukową i przyrodniczą.

Mapy / ikonografia

Kołobrzeg – ul. Towarowa – cmentarz skwer - <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

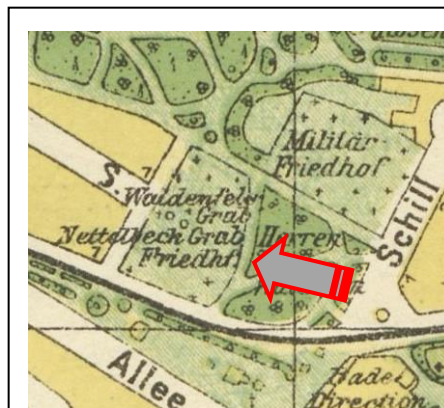
Stan zachowania – zły. Granice cmentarza, układ kwater i grobów - nieczytelne, brak nagrobków, drzewostan parkowy, ulica przechodząca przez obszar cmentarza.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być zgodne z zapisami mpzp i uzgadniane ze służbami konserwatorskimi
- wskazane ustawienie tablicy informacyjnej
- należy zachować układ kompozycyjny zieleni w części parkowej

Cmentarz na mapie z 1892 r.

Cmentarz na mapie z 1924 r.

Oprac.: A. Bartczak, K. Tymbarski

10. Wykonanie karty
(autor, data i podpis)

**Biuro Dokumentacji Zabytków
w Szczecinie**
Maria Witek
10.2024

faksymile podpisu

11. Zatwierdzenie karty
(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

